

Maktab va maktabgacha yoshdagi bolalar bilan tashkil etiladigan ijtimoiy pedagogik muammolar

Azizbek Sobirov
Azizbek Yo'ldashaliyev
Ilmiy rahbar: S.Xaydarov
TMC instituti

Annotatsiya: Ushbu maqolada ijtimoiy pedagogik texnologiyalar va uning turlari va mazmuni haqida fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: texnologiya, pedagog, ijtimoiy, ta'lim, bola, dastur, kontsepsiya, natija

Social pedagogical problems organized with school and preschool children

Azizbek Sobirov
Azizbek Yoldashaliyev
Scientific supervisor: S.Khaidarov
TMC Institute

Abstract: This article presents ideas about social pedagogical technologies and its types and content.

Keywords: technology, pedagogue, social, education, child, program, concept, result

Bolaning rivojlanishi qanday bo'ladi, u qanday shakillanadi va unga ta'sir etuvchi omillar nimadan iborat degan muammo qadim zamonlardan beri psixolog va pedagoglarning diqqatini jalb etib kelmoqda. Bolalarning taraqqiy etishini tushintirib berishga uringan keksa nazariy "Bola katta yoshli kishining kichik nushasi" degan so'z bilan tariflanadi. Bu nazariy tarafdorlari bola sifati e'tibori bilan katta yoshli kishidan hech bir farq qilmaydi. Bola bo'yi, shuningdek tasavvurlari, xotirasi, diqqati, tafakkuri va boshqa jarayonlaridan anchayin kichkina bo'lgan katta yoshlik kishilardir deb ko'rsatishga urinadir. Lekin bola psixikasini sifat jihatidan o'ziga hosligini tushintirib bera olmaydilar va taraqqiyotning asosiy sabablarini yoritib bera olmaydilar XVII asrdan boshlab filosofik va psixologik yo'nalishlarda bolaning taraqqiyoti haqida kurash boradi: psixologik yo'nalish tarafdorlari psixik taraqqiyot butunlay muhitga va turmush tajribasiga bog'liq deyдилar. Xo'sh odam psixikasi va

xatti harakatlaridan bor bo'lgan o'ziga hos xususiyatlarini nima bog'laydi - tabiiy, tug'ma xususiyatlarmi? yoki hayot davomida ortirgan xususiyatmi degan muammoda turlicha qarashlar maydonga keldi.

Maktabgacha ta'lim jarayonida maktabgacha yoshidagilar ta'lim va tarbiyasida shahsiy yo'nalganlik modeli ustuvor bo'lib hissoblanadi. Shahsiy yondashuvning maqsadi - bu shahsning shakillanishi bo'lib, belgilangan standart boyicha uni o'zgartirish emas, balki uni qanday bo'lsa, shundayligicha qabul qilishdir. Shahsiy yondashuv ta'lim jarayoni sub'ektning shahsiy vazifalari (funktsiyalari) rivojlanishining to'laqonli namoyon bo'lish uchun shart - sharoitlar yaratishni nazarda tutadi.

Shahsiy vazifalar shahs bo'lish ijtimoiy buyurtmasini amalga oshiruvchi ma'lum bir sifatlarini shahs tomonidan namoyon bo'lishidir. Ta'lim jarayonini tashkil qilishning asosiy sifatida shahsiy yondashuv shahsning jamoada e'tirof etilishi, unda insonparvarlik o'zaro munosabatlarini bildiradi.

MAKTAB YOSHIDAGI BOLALAR BILAN TASHKIL ETILADIGAN MUAMMOLAR KO"PDIR. BAZI MUHIM MUAMMOLAR QUYIDAGILARNI O'Z ICHIGA OLADI

1. O'quvchilarning har biri o'zining shahsiy xususiyatlari talablari va qobiliyatlari bo'yicha individual qarorlar qabul qilishlari zarurati.

2. O'quvchilarning ijtimoiy tarbiyasi va do'stlari bilan muloqotda bo'lishi guruhda ishtirok etishlari va jamoatda muvofiqligini o'rganidh uchun darslar tashkil etish.

3. O'quvchilarning o'zlarini ifodalash, o'zgaruvchanligini qabul qilish va boshqacha fikirlar bilan muloqotda bo'lish uchun maslahatlar va darslar tashkil etish.

4. O'quvchilarning o'zlarini o'rganish va rivojlantirish uchun motivatsiyani oshirish, va ularning maqsadlariga erishish uchun yordam berish.

5. O'quvchilarning o'zlarini qo'llab quvatlash, o'zlarini boshqalariga yordam berosh va jamoatda foydali a'zolari bo'lishi uchun darslar tashkil etish.

6. Oquvchilarning salomatliyligi, ruhoniyligi va jismoniy rivojlanishni taminlash uchun sport va sog'lom turmush tarzi darslarini tashkil etish.

MAKTAB YOSHIDAGI BOLALAR BILAN QUYIDAGI MUAMMOLAR YUZAGA KELISHI MUMKIN

1. Oquvchilarning aloqasi va muhiti: o'quvchilar o'z o'rtalarida yahshi aloqa qurishadi, shuningdek, ularning o'zaro munosabatlari va muhit bilan ham aloqasi mavjud bo'lishi kerak. Bunday muammolar o'quvchilarning ijtimoiy rivojlanishiga to'sqinlik qila olishi mumkin.

2. Bullying (intihor) Bullying yoki intihor maktabda kop uchrashgan muammolaridan biri bo'lib bu o'quvchilarning ruhiyjoniy va jismoniy holatiga zarar keltirishi mumkin. Bu muammoilarni oldini olish uchun maktabda bullyinga qarshi

kurashish dasturlari va qo'llanmalari tuzilishi kerak.

3. Tashqi ta'sir: O'quvchilar tashqi ta'sirlarga (masalan narkotiklar, alkogol va boshqa zararli moddalar) duch kelishlari mumkin. Bu muammolar bilan kurashish uchun o'quvchilarga ta'lim berish, ularni ma'lumotlardan o'g'irlash va o'zgarishlarga kirishish uchun qo'llanmalar tuzilishi kerak.

4. O'quvchilar o'rtasida munosabatlar va ularga bo'lgan urinishlar o'quv jarayonida va ijtimoiy rivojlanishlarini ta'sir qila olishi mumkin. Bu muammolarni oldini olish uchun o'quvchilarga jamoaviy ishlash, guruh ishlari va kommunikatsiya ko'nikmalarini oshirish uchun darslar tashkil etish kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Axmedova F.M. Sotsiologiya. Ma'ruzalar matni. –T.: ToshDFI, 2008.
2. Khaydarov S,A. (2023). Using technologies in teaching social sciences. GALAXY INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL (GIIRJ), (pp. 305-309). 11(9).
3. Хайдаров, С. (2023). Pedagogik faoliyatda o'qituvchi o'zida kompetentlik sifatlarini shakillantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67. <https://inlibrary.uz/index.php/digitalization-modern-education/article/view/24652>
4. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
5. Khaydarov, S. A. (2021). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. International scientific and practical conference.
6. CUTTING EDGE-SCIENCE. In Conference Proceedings (pp. 41-43). Boysoatovna, R. R., Kamol o'g'li, R. S., & Islomovna, B. D. Z. (2023). KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI BOLALARNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. Scientific Impulse, 1(8), 784-751.
7. Bepalko V.P. Slogaemye pedagogicheskoy texnologii. – M., 1989.
8. Egamberdiyeva N.M. Ijtimoiy pedagogika. Darslik. T.: 2009
9. G'oyibnazarov E. va Matkarimova J.D. Sotsiologiya. O'quv qo'llanma.–T.: ToshtYMI.
10. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.